

چشم‌انداز مدیریت دولتی

سال نهم، شماره ۳۵، پاییز ۱۳۹۷

شاپای چاپی: ۶۰۶۹-۲۲۵۱، شاپای الکترونیکی: ۴۱۵۷-۲۶۴۵

ص ص ۱۱۵ - ۱۳۸

ارائه مدل رفتار شهروندی سازمانی

اصغر عالم‌تبریز^۱، محمد حسن‌پور^{۲*}، مصطفی زارعی^۳

۱. استادیار، مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران.

۲. دانشجوی دکتری، پژوهشگاه شاخص‌پژوه اصفهان، دانشگاه اصفهان، اصفهان.

۳. دانشجوی دکتری، دانشگاه جامع امام حسین (ع)، تهران.

چکیده

امروزه سازمان‌ها دریافته‌اند که منابع انسانی برای دستیابی به بهترین نتایج، نیازمند مدیریت اثربخش است. اقدامات مدیریت منابع انسانی عملکرد سازمان را تحت تأثیر قرار می‌دهد که این خود می‌تواند در محیط پویا برای سازمان‌ها مزیت رقابتی پایدار و بقا در چنین محیط‌هایی را به همراه داشته باشند؛ بنابراین سازمان‌ها از کارکنان خود انتظار بروز رفتارهایی داوطلبانه دارند که به‌موجب آن، کارکنان عملکرد خود را ارتقا دهند. رفتار شهروندی سازمانی در کارکنان بر کیفیت و عملکرد ارائه‌شده از سوی آنان تأثیرگذار است؛ از این‌رو شناسایی متغیرهای مؤثر بر بروز این رفتار می‌تواند گامی در جهت افزایش عملکرد کارکنان باشد. پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل رفتار شهروندی سازمانی در «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» طراحی شده است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی، از نظر ماهیت، توسعه‌ای و از نظر روش، اسنادی - پیمایشی است. جامعه آماری پژوهش شامل تعداد ۱۱۱۲ نفر از کارکنان «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» است و حجم نمونه بر اساس نمونه‌گیری سیستماتیک، ۲۷۹ نفر برآورد شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه پژوهشگرساخته است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزارهای SPSS و لیزرل استفاده شده است؛ بدین ترتیب که برای محاسبه آمار توصیفی و جمعیت‌شناختی و آزمون نرمال بودن از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف و برای مدل‌سازی متغیرهای پژوهش از روش مدل معادلات ساختاری (SEM) و تحلیل عاملی بهره‌گیری شده است. براساس یافته‌های پژوهش و تجزیه و تحلیل داده‌ها، پنج بُعد شخصیتی، ارزشی، حمایتی، فرهنگی و فراوظیفه‌ای به‌عنوان ابعاد مؤثر در بروز رفتار شهروندی سازمانی در «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» شناخته شد که هر یک از این ابعاد مؤلفه‌هایی را با خود به همراه دارد؛ ولی عوامل شخصیتی یکی از ابعاد تعیین‌کننده در بروز رفتار شهروندی سازمانی در «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی» است.

کلیدواژه‌ها: رفتار شهروندی سازمانی؛ تحلیل عاملی اکتشافی؛ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۰۸/۱۳، تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۰۹/۲۳.

* نویسنده مسئول.

E-mail addresses: asghar.alamtabriz@yahoo.com; a.tabriz@sbu.ac.ir;
Hasanpour_Mohammad@yahoo.com; mozare66@yahoo.com